

VROUWEN *BELANGEN*

redactioneel • Cisca Dresselhuys • WAARDERING • Liefde en zorg • Wil Merkies • Miep de Wulder, moeder • Boerin • Waar de normen roesten... • Nurdan laat zich door niets en niemand verliezen • Evelien Tonkens • Positieve energie • Feministisch advocaat Gabi van Driem • Blijft het jaar 2007 ten einde • **Waardering** • Vrouwenrechten • Van een oudere Braziliaan over feminisme en de natuur • Gelijkwaardig ouderschap • Het XXXIVste Congres van de IAW • alima Belhaj • Resultaten Emancipatienota • Van de voorzitter • Vrouwen voor vrede • Vrouweninternet • Rechtspositie en thuiszorg • Lonely Lady vraagt steun • Nieuwsgierigheid als deugd, een ander perspectief • Wens • Redactioneel • Cisca Dresselhuys • WAARDERING • Liefde en zorg • W

Feministisch advocaat

Gabi van Driem:

“Vrouwen willen niet koehandelen”

Gabi van Driem:
“Mijn creativiteit
kan ik kwijt in het schrijven.”

“Na vijf jaar dacht ik moet ik hiermee doorgaan. Ik vond het zo zwaar om te werken met vrouwelijke cliënten die iedere dag wel drie keer belden over hun zaak”.

Ze ging door en heeft nu 26 jaar een feministische advocatenpraktijk aan huis. Gabi van Driem (56) kreeg in 1984 bekendheid door de zaak tegen de Aanrander met de Hond. Zij maakte het mogelijk dat tegen daders van seksueel geweld een straat- en contactverbod kon worden gevraagd. Voor haar grote verdiensten kreeg zij in 1990 de Harriët Freezer-ring die het feministische maandblad Opzij sinds 1978 ieder jaar uitreikt.

De Rijksuniversiteit van Groningen eerde haar in 2004 met de Aletta Jacobsprijs voor haar bijdrage aan de vrouwenemancipatie.

Interview: Wil Merkies

Foto: Henry Kloostra

Gabi van Driem is spontaan en charmant. Ze vraagt bezorgd aan de fotograaf of zij met haar hooggesloten blouse niet te streng overkomt op de foto. ‘Ik kom net terug uit Utrecht van de Klachtencommissie en had geen tijd om iets anders aan te trekken.’ Ziet er opvallend jong uit voor 56 jaar en noemt zichzelf een rasoptimist. “Zonder dat optimisme had ik dit werk niet zolang volgehouden.” Vertelt dat ze na 5 jaar wilde stoppen en het probeerde als muzikimpresario. “Ik organiseerde concerten maar kreeg al gauw genoeg van de problemen met musici die het lieten afweten.” Zij heeft er ‘absoluut’ geen spijt van dat ze al die jaren vooral vrouwenzaken heeft gedaan. “Ik doe graag ontuchtzaken. De vrouwen komen hier als wrak binnen en gaan na hun rechtszaak positiever de deur uit.” Vanaf het begin ontvangt ze haar cliën-

ten aan huis. Een uitzonderlijke en bewuste keuze omdat vrouwen zich in een persoonlijke omgeving veiliger voelen en ze haar 3 dochters kon zien toen ze klein waren. Ze werkt met drie collega’s en vier secretaresses. In hetzelfde ruime Amsterdamse pand zitten ook een mediator en een psycholoog/seksuoloog. “Ik heb veel cliënten die slachtoffer zijn van seksueel geweld en door de samenwerking is de drempel om in therapie te gaan minder hoog.”

Had Van Driem tot 15 jaar geleden uitsluitend vrouwelijke cliënten nu kunnen ook mannen bij haar terecht. “Vaak slachtoffers van seksueel geweld, mannen die door priesters zijn misbruikt en seksuele intimidatie in de krijgsmacht en marine. Vrouwenrecht doe ik alleen voor vrouwen dus geen zaken waarin mannen tegenover vrouwen staan.”

Geld en Macht

De vraag of er verschillen zijn in het werken met m/v cliënten verbaast haar niet. “Mannen zijn in arbeidszaken veel harder. Vrouwen denken: dit ben ik waard en zij willen niet koehandelen. Je kunt ook merken dat mannen meer gewend zijn om met geld en macht om te gaan.” Lacht: “Over het algemeen komen hier softere mannen.” Van Driem noemt de komst van mannen 15 jaar geleden een doorbraak maar benadrukt dat het grootste deel van haar cliënten nog steeds vrouw is.

Met warmte praat ze in de huiselijke spreekkamer over haar cliënten. Haar mooiste zaak? ‘Het financiële succes van de vrouwelijke KLM pursers die een hoger salaris kregen en de straatverboden die werden overgenomen. Nare herinneringen heeft ze aan de ‘Epense incestzaak van de vader, moeder en kennissen die twee zusjes misbruikten. “Dat was een rotzaak”. Benadrukt dat je een optimist moet zijn om dit werk te kunnen doen anders zou ze het werk niet volhouden. “Maar al gaan de veranderingen langzaam het is positief dat er meer aandacht is voor gewelddelicten. Slachtoffers kunnen nu tegen de rechter zeggen wat ze er zelf van vinden en in het wetboek staat nu dat seksuele intimidatie een vorm van vrouwendiscriminatie is. Ik vind het positief dat stalken is opgenomen in het Wetboek van Strafrecht maar heb er moeite mee dat het veel moeilijker is geworden om strafdossiers van de rechter te krijgen. Ook de gratis rechtshulp is slecht geregeld. We leven in een tijd van regeltjes en schema’s en dat werkt verlamd.”

Ook met de veranderingen in het familerecht heeft Van Driem moeite. “Ik vind het heel zorgelijk dat de lobby in de Tweede kamer voor mannen veel sterker is dan voor vrouwen.”

Bijna is het jaar 2007 ten einde

Fem Art Museum

"Ik ben er erg voor dat vader en moeder tijdens het huwelijk samen voor de kinderen zorgen en niet pas als ze uit elkaar zijn." Noemt het een nieuwe ontwikkeling dat haar kantoor steeds meer vrouwen krijgt die een man na een scheiding moeten betalen.

Feministe is ze altijd gebleven ook al is de positie voor vrouwen door de emancipatie verbeterd. "Er is nog zoveel te doen. Veel vrouwen en vooral de islamitische hebben het beroerd. Ze komen hier voor echtscheidingszaken en kindertontvoeringen."

Van Driem komt uit een muzikale familie en speelt zelf piano. Stralend: "Ik heb drie dochters en die zitten in de muziek, beeldende kunst en bij het toneel." Noemt zichzelf 'heel talig'. "Ik heb wel een boodschap te geven en mijn creativiteit kan ik kwijt in het schrijven." Ze werkt alweer aan haar derde roman. Haar eerste roman 'Het Laatste Woord' noemde Elsevier 'een autonoom literair debuut, helder en beeldend in vorm en stijl'. Het is niet haar enige kunstzinnige uitstapje. Met een groep 'bekende' vrouwen is ze actief betrokken bij de oprichting van het Fem Art Museum. "We zijn op zoek naar een pand waar vrouwenkunst kan worden ondergebracht. Het is belangrijk dat werken van vrouwen die nu in de kelders van musea liggen, worden geëxposeerd." Het is niet de eerste keer dat Van Driem nauw is betrokken bij een vrouwenproject. Zij is medeoprichter van de rechtswinkel Amsterdam, Vrouwen tegen Verkrachting, het Vrouwengezondheidscentrum Amsterdam, Stichting Vrouw en Media, het Vrouwenkindercentrum en het ME-fonds.

Van Driem moet weer aan het werk. Nog een laatste vraag. Welke veranderingen zijn nodig? Beslist: "Verjaring van internationale tuchtzaken van 20 naar 30 jaar optrekken en slachtoffers van geweldsdelicten moeten met meer respect worden behandeld. Het zijn emotiezaken en dat vinden rechters lastig."

Eigenlijk mijn laatste kans om terug te blikken. Niet op dat ene jaar want dan kun je als je ouder wordt wel achterom blijven kijken; de tijd lijkt sneller en sneller te gaan. Nee, ik kijk terug naar 1967, veertig jaar geleden dus.

Voor de meeste lezeressen van dit blad moet dat een memorabel jaar zijn.

Tekst: Hedy d'Ancona

Het jaar n.l. waarin ook in ons eigen land de feministische wind opstak en een golf teweeg bracht die over ons heen spoelde. Voor degenen die er direct mee in aanraking, zoals ikzelf, was het heftig en weldadig en verhelderend. En het bijzondere is, dat eenmaal overspoeld, je voor altijd een feministe blijft. Het zit in je manier van denken, de wijze waarop je naar de wereld om je heen kijkt, alert blijft als het om sekse-ongelijkheid en -discriminatie gaat.

Kortom de aanraking met het feminisme heeft mij veranderd. Maar geldt dat ook voor de samenleving als geheel? Het antwoord op die laatste vraag is langzamerhand wel bekend. Ja en nee. Ja, als we kijken naar de zeggenschap over het eigen lijf en naar achterstanden die in die veertig jaar zijn ingelopen. Nee, als we de machtsverhoudingen tussen mannen en vrouwen onder de loep nemen.

Alhoewel ik de laatste tijd absoluut meer aandacht zie voor feministische issues: Stine Jensen en Heleen Mees lees ik met een zekere opwinding, een tijdje geleden werd ik verrast door een prachtig artikel in De Groene. geschreven door de dochter van Joke Smit, blijft het vreemd dat er aan dat beginpunt van de Tweede Golf zo weinig aandacht is geschonken.

Natuurlijk kwam het aan de orde in het mooie jubileumnummer van OPZIJ, maar ik bedoel aandacht buiten de eigen parochie. Een serieuze analyse waarom juist op dat moment - in '67 - vrouwen het niet meer pikten.

Waarom juist toen, het befaamde artikel van Joke Smit zo'n reactie teweeg bracht. En waarom - even later - de ludieke acties van Dolle Mina tot media-events werden. Waarom zoveel hoog-opgeleide vrouwen zo weinig leidinggevende posities bekleden terwijl er veertig jaar geleden van werd uitgegaan dat het een tot het ander moest leiden.

Met andere woorden, ik zit niet te wachten op waardering (want- eerlijk waar, we waren wel bezig de maatschappij te veranderen maar er werd ondertussen veel gelachen) maar ik ben nieuwsgierig naar de herwaardering van die periode. En ik vind het eigenaardig dat geen van de bijlagen van welke krant dan ook hieraan gewijd is. Met ogen van nu kijken naar gebeurtenissen van destijds, bekijken wat er in gang werd gezet. En wat is blijven liggen. En juist dat laatste zou een rol kunnen spelen bij het opsteken van een briesje, een wind, een storm.